

Els immigrants iraquians saturen Jordània

Com cada matí l'escena es repeteix. Desenes d'iraquians col·lapsen les entrades de l'ambaixada de l'Iraq a Amman, la capital de la veïna Jordània. Busquen posar els papers en regla per treballar legalment, sol·licitar assistència mèdica, una visa per partir cap a Occident, o bé, una beca per a la universitat. Els motius, doncs, són ben diferents, però tots comparteixen un mateix sentiment: ningú no vol tornar a l'Iraq. Un país sense més horitzó que la guerra. Com a conseqüència del conflicte, prop de 700.000 iraquians, segons el consolat d'aquest país, viuen avui a Jordània, que ha mantingut obertes les fronteres d'ençà que la invasió de la coalició nord-americana va portar la guerra al país veí el març del 2003.

Famílies separades. “Jo ja no tinc somnis. El meu pare és mort, la meua mare, deprimida, la meua germana té por”, conta Ali Kasem, des del petit estudi del seu amic, el pintor Amer Badr, a la capital jordana. En uns dies s'esgota el seu visat de turista, vàlid per a tres mesos, però no vol tornar a Bagdad. Encara té molt viva la mort del seu pare durant un bombardeig nord-americà. I la vida allà, diu amb desassossec, és quasi impossible. En qualsevol moment, assegura, “pots volar pels aires i el pitjor és que ni tan sols saps qui ha posat la bomba”. A més, Ali està segur que si torna a l'Iraq el mataran en una emboscada a la carretera que porta a Bagdad. El seu nom el delata: Ali, com l'imam, el nét i el cunyat del profeta Mahoma, és un nom invariablement xiïta. Un dolç molt atractiu per a la gent d'Al-Qaida.

A Amman, però, l'Ali Kasem tampoc no té cap futur. No ha deixat de buscar feina infructuosament des que hi va arribar. Al seu país, aquest xiïta resident a Ciutat Sader treballava a la municipalitat d'Abu Ghraib, un nom que evoca les imatges de la tortura perpe-

La invasió americana de l'Iraq, així com la situació de violència que viu el país, ha provocat un flux d'iraquians cap a la veïna Jordània. Uns 700.000 immigrants, als quals cal afegir també els més de dos milions de refugiats palestins, busquen de guanyar-se la vida en un país que, tot i ser un aliat històric, no els ho posa fàcil.

trada pels soldats britànics i nord-americans en aquella infame presó. Just el que feien abans al mateix lloc els esbirros del sàtrapa Saddam Hussein. La recerca d'Ali s'ha tornat missió impossible. Jordània és plena d'estrangers. No solament de palestins i els seus descendents, quasi la meitat dels cinc milions d'habitants del regne haiximita, sinó també d'iraquians. “Em sent atrapat, no puc tornar al meu país, però tampoc romandre aquí”, diu Ali, tot gesticulant amb la seua barbeta d'actor egipci i una mirada tremolosa.

Marea humana. Des del començament de l'ocupació de l'Iraq i de l'esclat de la violència intersextària, la marea d'immigrants iraquians –els que

RICARDO MIR

gaudeixen de l'estatut de refugiats són una minoria– no ha parat de créixer. “En països com Tuquia, l'Iran o l'Àrabia Saudita no poden entrar o tenen moltes dificultats”, explica el secretari del cònsol iraquian a Amman, Hadi Al Rubaye. “Per això la majoria vénen a Jordània o Síria, on poden aconseguir fàcilment visats de turista.” Però els visats de turista estan lluny de ser la panacea. “El 90% no aconsegueix legalitzar la seua presència al país i ha de treballar il·legalment”, puntualitza l'advocada d'origen palestí Eva Abu Halaweh. El centre de drets humans per al qual treballa, Al-Mezan, presta atenció jurídica als emigrants iraquians. “La seua situació és molt complicada perquè tots els ‘sense papers’ estan exposats a la detenció o a la deportació”, diu.

Com passa a tot arreu, els professionals qualificats –professors universitaris i metges– són els que tenen més possibilitats de trobar un permís de treball. També la gent amb diners, com el cas dels empresaris. Mitjançant una paga reembossable de 100.000 dòlars poden quedar-se legalment durant un any al país. El flux de gent de negocis és tan elevat que, segons esta-

Ali Kasem, refugiat iraquí, conversa amb la somrient Huda, la seua amiga sunnita, mentre el pintor Amer Badr retoca un dels seus quadres en l'estudi de la seua casa d'Amman, a Jordània. El metge iraquí Saif Saltar pren un te en una cèntrica cafeteria d'Amman, una ciutat en què, un any després d'arribar-hi, encara no hi ha pogut trobar feina.

dístiques oficials, els iraquians s'han convertit en els primers inversors immobiliaris i comercials. L'arribada de grans quantitats de capital estranger ja es nota al carrer: les botigues de telèfons mòbils d'última generació i aparells electrònics no paren de proliferar i el preu dels habitatges s'ha duplicat en els dos últims anys.

Malgrat els desequilibris creats al mercat immobiliari i la inquietud que desperta una frontera permeable no solament als emigrants sinó també a combatents de la guerra santa internacional, els jordans, asseguren molts

iraquians, continuen tractant-los com si foren part de la família. El moment més crític el van viure després dels atemptats d'Amman al novembre passat. Tots els suïcides eren iraquians i membres d'Al-Qaida.

“Per sort, la desconfiança inicial es va esvaïr molt ràpidament”, afirma Saif Saltar, un metge iraquí de 25 anys que porta al país al voltant d'un any i encara no ha trobat feina. “Compartim arrels històriques i culturals..., no puc més que estar agraït al Govern i als jordans pel tracte que ens estan donant, i més tenint en compte que

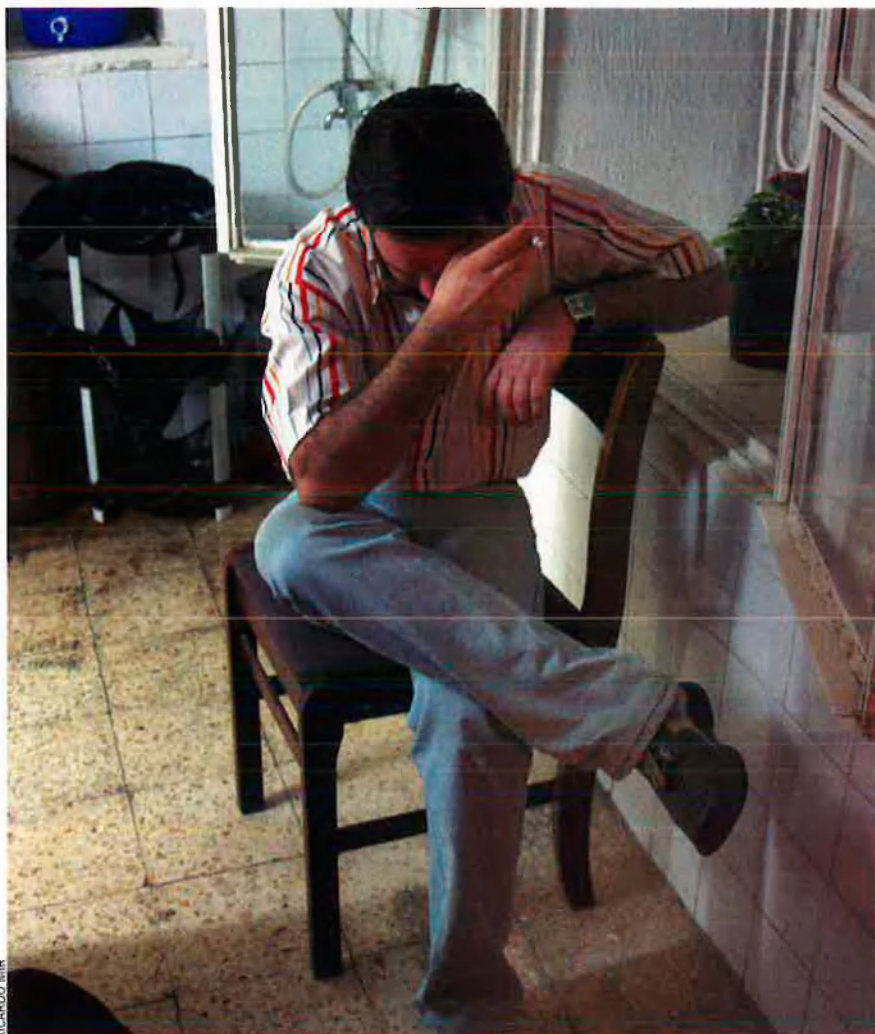
quasi tota la resta del món àrab ens ha abandonat.”

El rostre de Saltar, però, reflecteix el dolor de qui s'ha vist obligat a deixar el seu país per un imperatiu de supervivència. La casa familiar es va haver de vendre. Un mal negoci, perquè amb la guerra totes les propietats s'han devaluat. Però era l'única sortida per fugir de l'horror de Bagdad, on passava molts dies sense poder eixir al carrer per por de ser víctima d'un més dels atemptats arbitraris que devasten el país. “Quan arribaren els americans tots pensàrem que portarien llibertat, democràcia i una vida millor”, diu aquest jove vestit elegantment en una cafeteria del centre. “Però en lloc d'això l'únic que tenim avui és assassinats, segrests i destrucció.”

El mateix sentiment d'esperances truncades pot apreciar-se en una botiga a la rodalia del consolat iraquí. A la paret hi ha penjada una vinyeta. Un home es presenta a l'oficina d'empadronament i diu al funcionari: “Senyor, vull canviar el nom del meu fill. A partir d'ara en compte de Saddam es dirà Van Damme.” A la televisió de la

Un idil·li que ve de molt temps enrere

L'arribada d'iraquians a Jordània no és nova. Ja durant la llarga dècada de l'embargament nord-americà, Jordània va mantenir les seues fronteres obertes amb l'Iraq. Molts iraquians aprofitaren per comprar propietats i obrir negocis al país. Una cooperació que Saddam Hussein va recompensar enviant al país veí petroli a preu de ganga. Encara avui Jordània continua sent clau per a l'arribada d'importacions a Iraq. Productes com els materials d'obra necessaris per a la reconstrucció es descarreguen, segons el consolat, al port d'Aqaba, situat al mar Roig, l'única sortida al mar del regne. Per carretera es transporten en camions fins a la frontera iraquiana.

L'artista iraquíà Amer Badr es mostra abatut quan recorda el seu germà, que va morir a Bagdad víctima d'un atemptat suïcida.

petita botiga es retransmet en directe per Al-Jazira el juf a l'exdictador iraquíà, però cap dels empleats –tots compatriotes de Saddam– li presta atenció. “Tant se val que vaja a presó o que l'executen”, diu una de les empleades. “Tots volem que el condemnen, però ja hem perdut massa coses i és tard per fer marxa enrere.”

A casa del pintor Amr Badr, el xiïta Ali Kasem conversa amb la seua amiga sunnita Huda Saheen. Ali arremet contra els Estats Units com a responsables de la violència i la destrucció regnant al país. Huda, en canvi, ho imputa als elements infiltrats a l'Iraq –iranians i combatents àrabs de la jihad– i la insurgència formada pel gruix de les forces de seguretat fidels a l'antic règim. Però ambdós estan d'acord en una cosa: l'odi entre sunnites i xiïtes és un factor nou, explotat per l'ocupació anglo-nord-americana. “Abans ens casàvem els uns amb els altres i ningú preguntava mai la religió de l'altre perquè era de molt mala educació”, diu Huda reflectint l'enyorança pels temps passats. La vesprada avança entre discussions acalorades trencades per les rialles d'amistat. Els tres amics tracten de començar una nova vida. A Jordània o on siga, però lluny de l'Iraq.

*Ricardo Mir
Amman (Jordània)*

Interiors

Llibert Ferri

Presons de l'Est

Molt s'ha escrit sobre els vols de la CIA per “col·locar” il·legalment presumptes terroristes en presons de l'antiga Europa comunista, però ben poc s'ha parlat de les pèssimes condicions en què es troben els establiments penitenciaris de l'Est. Fa unes setmanes portaveus del Consell d'Europa denunciaven que, fins i tot a Polònia, el país que semblava més avançat en drets civils, resta endarrerit pel que fa als drets dels detinguts i empresonats. I la Federació Internacional d'Hèlsinki, vinculada a l'OSCE, recomanava als països del l'antic bloc soviètic aplicar només les penes de presó a delictes greus i evitar així amuntegaments insostenibles d'éssers humans. També s'alertava fins i tot de l'ús repressiu de la psiquiatria com passava en temps de la dominació soviètica. Per cert, Rússia –on no

vola la CIA– continua encapçalant el rànquing de massificació penitenciària acompanyada de fam, sida, tortures i suïcidis.

La Federació d'Hèlsinki denuncia també el sever règim penitenciar de la plàcida i civilitzada Hongria, on els detinguts no poden sortir de la cel·la i als refugiats se'ls confina sense cap mirament. A Bulgària es manté el costum de tancar els presos a cel·les subterrànies i d'allargar injustificadament la detenció preventiva, fets pels quals el Govern de Sofia ha estat condemnat pel Tribunal del Drets Humans d'Estrasburg.

Sense por d'exagerar es pot dir que la crueltat de la “Txeka”, fundada pel superpolicia bolxevic Fèlix Djerjinski, ha estat heretada i conservada pels governs postcomunistes de l'Est, alguns –no ho oblidem– ja són membres de la Unió Europea, i d'altres estan picant a la porta.

llibertferri@telefonica.net